

Roman Štětina: Umění mi zachránilo život, byl jsem ztracený

2.12.2014 / magazin.aktualne.cz / str. 00 / Výtvarné umění

S filmem Ztracený případ získal Cenu Jindřicha Chalupického. V rozhovoru Roman Štětina také zmiňuje, že česká společnost zatím umí od výtvarníků kupovat jen malbu. Sám ale pracuje především se zvukem.

Rozhovor - Roman Štětina je umělec bez nálepky. Nebo lépe řečeno doposud byl. Jedna věc už se mu totiž neodpáře, v listopadu se stal 25. laureátem prestižní Ceny Jindřicha Chalupického.

Jako člověk působí Roman Štětina velmi skromně a přiznává, že radostný údiv nad vlastním úspěchem střídá i nervozita z očekávání, která s sebou toto ocenění pro mladé umělce do 35 let přináší. „Člověk ve skrytu duše doufá, ale byl jsem přesvědčený, že já to nebudu,“ říká v rozhovoru pro Aktuálně.cz.

Štětina soutěž vyhrál s filmem Ztracený případ, v němž sestříhal všech devětašedesát dílů seriálu s poručíkem Columbem do vlastní úplně nové epizody. O tom, proč si vybral zrovna Columba, jak moc je mezi umělci důležitá konkurence a v čem ho umění zachránilo, jsme si na Letné povídali více než hodinu a půl.

Štětina má velmi jasno minimálně v tom, že vlastně vůbec není potřeba všemu ihned porozumět. Svět prý poznává díky umění a aktualizací starých odkazů komentuje přítomnost. Právě ta je pro něj nejdůležitější. "Mám pocit, že skrze minulost se dá mluvit o současnosti. Nerad bych se zasekl ve vzpomínkách a nostalgii, nejdůležitější je pro mě tady a teď," říká Štětina.

A.cz: Jak moc vás zaskočila výhra v Ceně Jindřicha Chalupického?

Roman Štětina: Člověk v skrytu duše doufá, ale byl jsem přesvědčený, že já to nebudu. Mě jsem své favority, ale tipoval jsem Richarda Loskota, protože už byl ve finále podruhé a jeho práce velmi dobře komunikuje s divákem. U sebe jsem počítal s takzvaným neúspěchem a ten neúspěch je opravdu v uvozovkách, protože samotná nominace je skvělá.

A.cz: Hned poté jste cenu vydražil. Nemrzí vás zpětně, že nebudete mít dílo Maxima Velčovského doma na polici?

Naopak! Ne že bych měl něco proti Maximu Velčovskému a jeho práci. Doufám, že pochopí, že to gesto bylo míněno úplně jinak. Štafetový kolík se má předávat dál a Chalupického cena navíc nikdy předtím nebyla spojena s trofejí nebo čímkoli, co se dá zhmotnit. Umění nemá objektivní parametry, podle kterých by se dalo posuzovat, proto se mi o té ceně také těžko mluví ve spojitostech se soutěží nebo výhrou, a tudíž i trofejí. Bylo to jednoznačné gesto solidarity s ostatními finalisty. Nic jiného.

A.cz: Teď jste se dotkl věci, ke které jsem cílila i já. Předsedkyně Společnosti Jindřicha Chalupického Lenka Lindaurová si tak trochu povzdechla, že mladé umělce opouští součinnost. Souhlasíte?

Asi ano, ale nevnímá bych to jako negativní trend. Myslím, že snaha obnovit kolektivní život umělecké obce je na české scéně vidět všeobecně. Za všechny zmíním iniciativu Mánes umělcům a z ní vzniknuvší Spolek Skutek. Prospívá to jak umělecké komunitě, tak jejímu obrazu navenek. Často se stává, že když vyvstane nějaký problém, současní umělci nejsou schopni ho společně obhájit a vystoupit jednotně před širší veřejností. Tohle by se mohlo zlepšit. Po éře, která patřila umělcům egomaniakům, by to bylo jedině dobře.

A.cz: V umění podle vás není konkurence tolik důležitá?

Nějaká zdravá soutěživost, kdy aktivita jednoho nakopává druhého, je správná. Ale že by to mělo být vyloženě konkurenční prostředí, to si nemyslím. U nás tomu velmi nahrává fakt, že nemáme rozvinutý umělecký trh. Peníze tak do umění moc nezasahují, což sice přináší spoustu problémů, na druhou stranu je umělecká komunita zdravější.

A.cz: To máte pravdu. Nicméně vy děláte úplně jiné věci. Chalupského cenu jste získal za film o poručíkovi Columbovi. Čím vás zaujal zrovna on?

Pro mě Columbo vždycky dokonale zhmotňoval nudu nedělního odpoledne. Do té doby, než jsem na filmu začal pracovat, jsem neviděl žádný díl do konce. V dětství jsem to jako nudu nedělního odpoledne taky bral a snažil jsem se to nějak protrpět, než se budu moci podívat na Simpsonovi nebo Star Trek. Našel jsem si k němu vztah až teď. Chtěl jsem totiž, aby moje finální dílo pro Chalupského cenu mluvilo k širší veřejnosti, a detektivka je žánr, který je všeobecně sdílený. Přál jsem si, aby můj formát promlouval i k lidem, kteří nejsou zvyklí chodit na výstavy a konzumovat umění. Columbo konkrétně mě fascinuje tím, jak je herec Peter Falk se svou postavou srostlý. Poirota ztvárnilo pět herců, Columbo byl jen jeden.

A.cz: Takže jste se podíval na všech devětašedesát dílů a zaměřoval se na detaily?

Nejsem expert na Columba, původní narativ jsem nesledoval. Zajímala mě vizuální stránka a hledal jsem si scény, které by se mohly hodit do finálního tvaru. Ve své epizodě jsem se soustředil pouze na postavu Columba a snažil se zachovat chronologii, což vedlo k vedlejšímu efektu, že Peter Falk během hodiny zestárne. Hranice mezi Petrem Falkem a Columbem se v mé epizodě stírá.

A.cz: Jak to bylo s vaší spoluprací s grafickým designérem Zdeňkem Zieglerem? Dalo vám hodně práce přesvědčit dvaosmdesátiletého pána, aby po dvaceti letech znovu navrhl plakát k filmu?

Vůbec ne, Zdeněk Ziegler je neuvěřitelně otevřený a inspirativní muž. Chtěl jsem více rozvinout mezigenerační komunikaci, která probíhala mezi mnou a postavou Columba. Zdeněk Ziegler byl perfektní volba. Od šedesátých do devadesátých let navrhl kolem tří stovek filmových plakátů a mě fascinovala praxe, kdy v některých případech neměl možnost vidět film dopředu a plakát navrhoval naslepo. Dostal nějaké indicie a naložil s nimi volně, takže se dost často stávalo, že na plakátě byla např. postava, která se ve filmu vůbec neobjevila.

Chtěl jsem na to navázat, takže když se mě Zdeněk Ziegler zeptal, jestli by mohl můj film vidět, řekl jsem mu, že bych byl rád, kdyby ho neviděl. Pan Ziegler na tu hru s chutí přistoupil a vyžádal si jen tři indicie - název, žánr a období, ve kterém se film odehrává. Čekal jsem, že navrhne nový plakát, ale on mě překvapil. Perfektně odrazil moji práci s nalezeným materiálem, protože mi nabídl svůj nepoužitý návrh plakátu pro španělskou detektivku Milion vrahových očí. Pan Ziegler netušil, že v mém filmu hraje Peter Falk. Fascinující dílo náhody bylo, že hlava, která je na plakátu, je Falkovi velmi podobná.

A.cz: V katalogu, který vyšel k Ceně Jindřicha Chalupeckého, říkáte, že se rád necháváte vykolejit. Mohlo vás ale něco překvapit u filmu, kde musíte mít jasnou představu, kam jdete?

Materiálu ke Columbovi bylo obrovské množství a já, ač nemám žádné zkušenosti se sochou a může to vyznít zvláště, jsem měl pocit, že pozoruji, jak je ten materiál rostlý a podle toho jsem ho tesal a obrušoval. I když je nevyčísitelné množství cest, připadalo mi, že v tu chvíli existuje jen jedna a já ji následuji, třebaže nevím, co mě čeká. Na začátku se něco stane a od toho se odvíjí, co bude dál. Materiál najednou sám diktuje, co má přijít. Původní představa se může snadno změnit.

A.cz: Je pravda, že má Ztracený případ reagovat na to, jak Hollywood manipuluje s realitou?

Mnohem víc jde o jakousi studii, která komentuje snahu filmového průmyslu uchovat oblíbenou postavu podle diváckých očekávání. Diváci jsou zvyklí, že se Columbo pohybuje v konkrétním prostředí, které se příliš nemění, takže je stylizovaný pořad stejně. Pokrok je ale nezastavitelný a v mém filmu je vidět to, čeho si při sledování televizní série nevšimnete. Peter Falk nezadržitelně stárne, zatímco vše okolo mládne. Objevují se počítače, nová auta, nové domy... Na konci filmu mu všechno docvakne a rozplyne se ve světle reflektorů.

A.cz: Měla jsem dojem, že jste úplně rozbil časovost, která v seriálu vlastně vůbec není. Nebo tam je, ale člověk si jí nevšimne.

Tam je úplně bezčasí. Vzhledem k tomu, že seriál se natáčel už v šedesátých letech a vznikaly asi tři díly do roka, tak se s diváckou pamětí ani nedalo pracovat. Columbo se vůbec nevyvíjí a ke každému případu přistupuje, jako by byl jeho první. Nikdy ho nepovýšili a nikdy si taky neřekne - jo, to si pamatuju, to už jsem někdy řešil. Zase mu trvá hodinu a půl, než na to přijde.

A.cz: Vidím v tom analogii k tomu, jak se například pracuje s mýtem superhrdinů v komiksech. Postavy nemají žádný vývoj, který by je přibližoval k smrti.

Ano, to je vlastně dost podobné! Columbo se pohybuje ve světě, kterému příliš nerozumí. Snaží se skrze indicie pochopit, jaký je smysl jeho bytí, kam patří. Paralela, co jsem měl v hlavě já, byla Truman Show. Aktér vůbec neví, že je objektem sledování. Svět, ve kterém žije, je umělý konstrukt.

A.cz: Když pomíneme tento film, váš záběr je dost široký. Jenom školy jste studoval asi čtyři. Byla vaše cesta k umění dlouhá?

Studuji už deset let a devět let z toho umění. Po gymplu jsem nevěděl, co se sebou, tak jsem si to prodloužil na plzeňské humanistice. Než jsem nastoupil na Ústav umění a designu, vůbec jsem si nedovedl představit, že můžu být umělec. Měl jsem k umění blízko, ale protože neumím kreslit, myslel jsem si, že je mi tento svět uzavřený. Díky bohu se ukázalo, že ne. Moji rodiče dodneška nedokážou pochopit, kde se to ve mně vzalo, a já asi taky ne.

A.cz: Vždycky jsem předpokládala, že se tohle v rodině spíš dědí.

To vůbec není můj případ. Mně ale umění zachránilo psychické zdraví. V době, kdy jsem nastoupil na vysokou školu, která neměla umělecké zaměření, jsem byl naprosto ztracený. Začal jsem trpět

depresemi, které jsem ale vůbec jako deprese neanalyzoval. Nevěděl jsem, co se to se mnou děje, a říkal si, že jsem asi přešel nějakou chřipku. Nedokázal jsem vydržet nikde, kde bylo víc lidí, potil jsem se studeným potem, téměř nic jsem nejedl, život mi nepřinášel žádnou radost. Měl jsem pocit, že se rozsypu.

V ročníku nás bylo dvě stě, takže to navíc bylo dost neosobní prostředí. Když jsem pak začal dělat v ateliéru, kde nás bylo asi deset, tenhle pocit naprosto zmizel. Byl to pro mě objev nového světa, který je otevřený a svobodný. Zachránilo mě to. Teď mi dochází, že jsem tohle vlastně ještě nikde neřekl, přestože je to pro mě tak důležité. Umění se pro mě stalo nástrojem poznávání sebe sama i světa kolem.

A.cz: Co prožíváte, když máte vernisáž? Je to spíš stresové, nebo je to ten důvod, proč to děláte?

Obojí. Buď si tím člověk něco testuje, anebo uzavírá. Prezentuje svůj dosavadní způsob přemýšlení a je to také hodně o poznávání a překonávání sebe sama. Dokážu pochopit, že ve chvíli, kdy umělec nějakou etapu překlene, už nebude schopný svoje dílo hájit. Byla to výpověď doby a teď už to fungovat nemusí. Obecně je ale velmi důležité zdravé sebevědomí.

A.cz: Asi vám jako umělci nedokážu dát žádnou přesnou nálepku. Je to úmysl, že se nechcete identifikovat jen s jedním směrem?

Pro mě je to také obtížné. I když je to možná alibismus a asi už je načase, abych nějakou nálepku přijal. Je ale zajímavé, jak se s těmi kategoriemi nakládá. Když jsem poprvé prezentoval svoji věc v experimentální sekci na filmovém festivalu ve Varech, ihned jsem dostal nálepku filmař, za kterého jsem se v životě nepovažoval a nepovažuji. Některé věci se mají zjednodušovat, tohle je ale komplikovanější.

Nejsem výtvarný umělec, protože s klasickými disciplínami nepracuji. Konceptuální umělec taky nejsem, to je pro mě etapa, která proběhla v historii a už téměř neexistuje. Příležitostnější je ale termín postkonceptuální umělec, který na mě paradoxně sedí asi nejvíc. Je ale příliš matoucí a člověk se při jeho zaslechnutí neubrání úsměvu.

A.cz: Ještě pořád ve vás žije to zalíbení v rozhlasu?

Už jsem se rádia a zvuku jako tématu chtěl zbavit, mluvené slovo ale rozvíjí imaginaci a abstraktní myšlení. Nepustí mě to, ani kdybych chtěl. Pořád mě přitahuje ta původní futuristická idea, že rádio nahradí divadlo, knihy, film a že nově definuje naši představu o umění. Trochu v tom spatřuju analogii k internetu v dnešní době. Tím, že aktualizuju odkaz rádia, se snažím komentovat současnou situaci.

A.cz: Čili to, že tíhnete spíše k tomu, co už bylo řečeno, neznamená, že se nezajímáte o současný svět?

Rozhodně ne. Mám pocit, že skrze minulost se dá mluvit o současnosti. Nerad bych se zasekl ve vzpomínkách a nostalgii, nejdůležitější je pro mě tady a teď.

A.cz: Přijde mi, že máte dokumentaristický rukopis.

Poslední dobou se mi zdálo, že je zajímavější stát se svědkem, než přijít s myšlenkovým konstruktem. Je to cesta, jak upozadit sám sebe, svoje ego a nechat situaci mluvit za sebe.

A.cz: Takže vás Cena Jindřicha Chalupického nepovede k tomu, abyste se profiloval více autorsky?

Chtěl bych se víc orientovat na autorské věci, ale to nevyklučuje, že zůstanu svědkem a nechám vyznít situaci jako takovou.

A.cz: Na začátku rozhovoru jste zmínil i finanční poměry. Myslíte, že je v tuhle chvíli možné zachovat si absolutní tvůrčí svobodu, nebo se musíte přizpůsobovat všeobecnému vkusu, protože se tak dílo lépe prodá?

Zatím jsem zvenku žádné požadavky na svoji práci necítil. Na druhou stranu jsem se prodejem umění dosud neživil. Poslední měsíce mi finančně pomohla ocenění, která jsem získal za svou práci v Německu. U nás je umělecký trh v zárodku a je nezvyklé obchodovat s něčím jiným, než je malba. Přál bych si, aby se to lidé naučili, a to nejen kvůli sobě, ale protože to má smysl. Jaké médium si umělec vybere, je jeho věc. Vždycky je to ale regulérní způsob vyjádření a rozhodující by měl být přínos do diskurzu současného umění. Je ale zajímavé, jak ten trh funguje.

U videí, ale hlavně performancí dochází k odhmotnění. V některých případech ani nejsou potřeba smlouvy a obchod funguje více na důvěře, což je hrozně zajímavý element. Peníze jsou ve vztahu k umění pro nás pořád tak trochu tabu a strašák. Žít se uměním a zároveň si udržet vnitřní svobodu je určitě složité, ale věřím, že to jde.

A.cz: Když začínala výstava finalistů Ceny Jindřicha Chalupického, řekl jste, že v umění potřebujete silného partnera. Kdo nebo co ten silný partner je?

Asi jsem tím myslel práci s profesionály. Partnerem může být taky příroda. Něco, co člověka přesahuje a nutí ho nořit se hlouběji a začínat zase znovu. Jindřich Chalupický říkal, že smysl umění je ukazovat na něco, co je neviditelné a co nás přesahuje. Jako divák mám podobné nároky a měřítko. Jako umělec to považuju za nejvyšší metu.

<http://magazin.aktualne.cz/kultura/umeni/roman-stetina-umeni-mi-zachranilo-zivot-byl-jsem-ztra-r~a9de81fc798f11e49e4b0025900fea04/>

Mánes je tři měsíce po rekonstrukci prázdný

24.10.2014 / echo24.cz / str. 00 / Panorama, Krátké zprávy, Echo24 ČTK

Pražská výstavní síň Mánes je tři měsíce po skončení jediné přehlídky, která se v ní po rekonstrukci konala, prázdná. Výstavy výtvarného umění se v ní nepořádají, probíhají jen krátkodobé komerční akce například značek Ferrari nebo Playstation. Menší výstavní sál Mánesa si pronajala aukční síň Adolf Loos Apartment and Gallery a bude v ní pořádat výstavy. Kdy se umění vrátí i do hlavního sálu, zatím není zřejmé.

Pražská výstavní síň Mánes je tři měsíce po skončení jediné přehlídky, která se v ní po rekonstrukci konala, prázdná. Výstavy výtvarného umění se v ní nepořádají, probíhají jen krátkodobé komerční akce například značek Ferrari nebo Playstation. Menší výstavní sál Mánesa si pronajala aukční síň Adolf Loos Apartment and Gallery a bude v ní pořádat výstavy. Kdy se umění vrátí i do hlavního sálu, zatím není zřejmé.

„Máme v pronájmu malou výstavní síň, ve které plánujeme krátkodobé výstavy kvalitních zahraničních a českých umělců. Provoz zahájíme na konci tohoto roku či počátkem příštího,“ řekl

jednatel společnosti Adolf Loos Apartment and Gallery Vladimír Lekeš. Celou budovu Mánesa provozuje Nadace českého výtvarného umění (NČVU), které funkcionalistickou památku postavenou spolkem Mánes přičly po letech sporů soudy. Neuznaly nástupnictví spolku Mánes, který obnovil svou činnost po roce 1989. Kdo chce vystavovat, musí platit

Nadace letos na jaře ukončila dvouletou rekonstrukci Mánesa, na níž si půjčila peníze a kvůli získání úvěru dočasně budovu převedla na společnost Apella fine arts, kterou sama založila. Splácet půjčku slibovala nadace z příštích komerčních aktivit Mánesa.

Po rekonstrukci se v Mánesu konala dvouměsíční výstava Ivana Steigera, jinak budova poskytl prostor třeba módním přehlídkám, konala se tu prezentace automobilky Ferrari nebo dvou denní videoherní akce Playstation Nation.

Na webu nadace žádný plánovaný výstavní program není. Nadace však avizovala, že ti, kdo budou chtít v Mánesu mít výstavu, budou se muset na ní finančně podílet. Vysoké nájemné nadace v Mánesu umělcům účtovala již před rekonstrukcí. Problémy se Skanskou

Podle předsedy správní rady nadace Petra Kuthana jsou kanceláře jsou pronajaté, restaurace sice prý má nájemce, není však ani tři čtvrtě roku po dokončení rekonstrukce zkolaudovaná. „Reklamuje se plno drobností u firmy Skanska (která budovu opravovala), okna, dešťové spady, systém klimatizace. . . ,“ řekl Kuthan s tím, že vyřešeny by tyto nedostatky měly být do konce roku.

NČVU čelí kritice části výtvarné obce za to, že s výtvarnou scénou nekomunikuje, neekonomicky nakládá se svým majetkem, její správní rada není volena transparentně a nenechá mezi sebe vstoupit zástupce mladší generace výtvarníků a teoretiků. Nadace opakovaně říkala, ať si kritici založí spolek, jehož prostřednictvím mohou do orgánů nadace kandidovat. Volby do správní rady byly v květnu, žádný z kandidátů nového spolku Skutek zvolen nebyl.

„Sledujeme dramaturgickou a produkční bezradnost nadace během zprovoznování zrekonstruované budovy Mánesa. Jsme silně znepokojeni bezmocí nadace nalézt náplň pro budovu, kterou nechala opravit na dluh, a myslíme si, že by měla veřejně přiznat také svůj ekonomický neúspěch. Větší otevřenost vůči odborné veřejnosti vidíme jako podmínku pro případné společné hledání východiska,“ řekl předseda spolku Skutek, kurátor Jiří Ptáček. Čtěte také: Nový Mánes stojí 800 tisíc měsíčně. Co se tam bude dít?

<http://echo24.cz/a/ijqj2>

Zahajovací výstava v Mánesu je zatím bez pokračování

29.7.2014 / tyden.cz / str. 00 / Umění ČTK

Pražská výstavní síň Mánes po nedávno dokončené rekonstrukci zatím neplánuje žádné další výstavy. Ta první, již Mánes provoz koncem května po dvouleté opravě zahájil, skončí o víkend. „Další výstavy v hlavním sále zatím nebudou. Čekáme na druhou etapu kolaudace, musíme udělat ještě nějaké stavební úpravy,“ řekl předseda správní rady Nadace českého výtvarného umění, které Mánes patří, Petr Kuthan.

Pražská výstavní síň Mánes po nedávno dokončené rekonstrukci zatím neplánuje žádné další výstavy. Ta první, již Mánes provoz koncem května po dvouleté opravě zahájil, skončí o víkend. „Další výstavy v hlavním sále zatím nebudou. Čekáme na druhou etapu kolaudace, musíme udělat ještě nějaké stavební úpravy,“ řekl předseda správní rady Nadace českého výtvarného umění, které Mánes patří, Petr Kuthan.

Výstava kreslíře a karikaturisty Ivana Steigera, která byla oproti původnímu plánu o měsíc prodloužena, skončí tedy v příštích dnech a bude zatím také jediným výstavním projektem v obnoveném Mánesu. Podle Kuthana se v domě zatím uskuteční krátkodobé komerční akce, které

náročnou rekonstrukci pomáhají splatit. Podobně se v minulých měsících ve významné pražské funkcionalistické památce konala módní přehlídka nebo v ní byl předváděn vůz Ferrari California T.

Budova Mánesa by měla po rekonstrukci nabízet také kanceláře a restauraci, právě na její kolaudaci nadace čeká. Podle Kuthana se ještě musejí učinit stavební úpravy i v hlavním výstavním sále, který má být multifunkční. Kolaudace celé budovy by podle něj měla být v září. Ani na webu nadace žádný plánovaný výstavní program není.

Bývalý předseda správní rady Nadace českého výtvarného umění Petr Siegl již dříve řekl, že o výstavu v tradičním pražském galerijním prostoru mají umělci zájem, bude ale podle něj nutné, aby se na jeho provozu například s podporou sponzorů finančně podíleli. Nadace musí kvůli rekonstrukci splácet více než stamilionový dluh. Složení výstavního programu bude mít na starosti nadace.

Ta čelí dlouhodobě kritice od části výtvarné obce za to, jakým způsobem spravuje svůj majetek. Přestože dříve spravovala rozsáhlý majetek, na stopadesátimilionovou rekonstrukci si musela vzít úvěr, kvůli němuž zastavila samotnou budovu Mánesa.

Podle těch, kdo vytvořili její stínovou správní radu, nadace nedostatečně zastupuje výtvarnou scénu a její správní rada není volena transparentně. Nadace výtky odmítá, uvádí, že kritici mohou prostřednictvím nějakého spolku také do správní rady kandidovat.

Tak se před květnovou volbou nových členů správní rady stalo, ale žádný z pěti kandidátů spolku Skutek zvolen nebyl. Rada se jen zčásti obnovila, současný její předseda Petr Kuthan zasedal již v předchozí správní radě.

Nezvolením ani jednoho z kandidátů nadace prokázala nezájem o názory velké části umělců, kritiků a podporovatelů českého umění. NČVU se stává naprosto nevěrohodným reprezentantem české výtvarné obce, uvedl již dříve předseda spolku Skutek, kurátor Jiří Ptáček.

<http://www.tyden.cz/rubriky/kultura/umeni/zahajovaci-vystava-v-manesu-je-zatim-bez-pokracovani-314003.html>

V Mánesu po rekonstrukci končí první výstava. Další zatím výstavní síň nechystá

28.7.2014 / iHNed.cz / str. 00 / art.ihned.cz / ČTK

Módní přehlídka či vystavené ferrari pomáhají výstavní síni Mánes v Praze splácet dluh po rekonstrukci. Náplň však prostor hledá jen těžce. Poté, co v něm skončí první výstava, žádné další naplánované nemá.

Pražská výstavní síň Mánes po nedávno dokončené rekonstrukci zatím neplánuje žádné další výstavy.

Ta první, jíž Mánes provoz koncem května po dvouleté opravě zahájil, skončí o víkendu.

„Další výstavy v hlavním sále zatím nebudou. Čekáme na druhou etapu kolaudace, musíme udělat ještě nějaké stavební úpravy,“ řekl v pondělí předseda správní rady Nadace českého výtvarného umění, které Mánes patří, Petr Kuthan.

Výstava kreslíře a karikaturisty Ivana Steigera, která byla oproti původnímu plánu o měsíc prodloužena, skončí tedy v příštích dnech a bude zatím také jediným výstavním projektem v obnoveném Mánesu.

Podle Kuthana se v domě zatím uskuteční krátkodobé komerční akce, které náročnou rekonstrukci pomáhají splatit. Podobně se v minulých měsících ve významné pražské funkcionalistické

památky konala módní přehlídka nebo v ní byl předváděn vůz Ferrari California T.

Budova Mánesa by měla po rekonstrukci nabízet také kanceláře a restauraci, právě na její kolaudaci nadace čeká. Podle Kuthana se ještě musejí učinit stavební úpravy i v hlavním výstavním sále, který má být multifunkční.

Kolaudace celé budovy by podle něj měla být v září. Ani na webu nadace žádný plánovaný výstavní program není.

Bývalý předseda správní rady Nadace českého výtvarného umění Petr Siegl již dříve řekl, že o výstavu v tradičním pražském galerijním prostoru mají umělci zájem, bude ale podle něj nutné, aby se na jeho provozu například s podporou sponzorů finančně podíleli.

Nadace musí kvůli rekonstrukci splácet více než stamilionový dluh. Složení výstavního programu bude mít na starosti nadace.

Ta čelí dlouhodobě kritice od části výtvarné obce za to, jakým způsobem spravuje svůj majetek. Přestože dříve měla na starosti rozsáhlý majetek, na stopadesátimilionovou rekonstrukci si musela vzít úvěr, kvůli němuž zastavila samotnou budovu Mánesa.

Pražský Mánes prošel rekonstrukcí a chystá otevření. Spory trvají dál - čtěte ZDE

Klasik současné české malby Načeradský vystavuje v Mánesu - čtěte ZDE

Podle těch, kdo vytvořili její stínovou správní radu, nadace nedostatečně zastupuje výtvarnou scénu a její správní rada není volena transparentně.

Nadace výtky odmítá, uvádí, že kritici mohou prostřednictvím nějakého spolku také do správní rady kandidovat. Tak se před květnovou volbou nových členů správní rady stalo, ale žádný z pěti kandidátů spolku Skutek zvolen nebyl.

Rada se jen zčásti obnovila, její současný předseda Petr Kuthan zasedal již v předchozí správní radě.

Nezvolením ani jednoho z kandidátů nadace prokázala nezájem o názory velké části umělců, kritiků a podporovatelů českého umění. NČVU se stává naprosto nevěrohodným reprezentantem české výtvarné obce, uvedl již dříve předseda spolku Skutek, kurátor Jiří Ptáček.

<http://art.ihned.cz/umeni-a-design/c1-62570500-manes-vystavy>

Mánes k pronájmu

4.6.2014 / Art + antiques / str. 06 / Zprávy

Praha - Nadace českého výtvarného umění, která spravuje výstavní síň Mánes, v květnu volila novou správní radu a na konci měsíce také vernisáží výstavy karikaturisty Ivana Steigera zahájila s několikaletým zpožděním provoz v zrekonstruované budově na pražském Masarykově nábřeží.

Nová správní rada se skládá z následujících členů: fotografka Dana Kyndrová, malíř Karel Míšek, textilní výtvarnice Ludmila Kaprasová, restaurátor Petr Kuthan, malířka Marie Filippová, restaurátor Michal Polák, designéři Jakub Konupka a Jan Hora a fotografka Ivana Matějková. Žádná revoluce se nekonala, prvních pět jmenovaných zasedalo již v radě předešlé. Značná personální kontinuita je dána nadačními statuty. Ty stanovují, že je mandát radních tříletý a že se po uplynutí funkčního období vždy jedna třetina rady obměňuje. Noví radní jsou ovšem voleni zbylými dvěma třetinami členů správní rady původní. Tedy prvních pět volilo zbylé čtyři. Ředitelkou nadace zodpovědnou za provozní záležitosti dál zůstává Dagmar Baběradová.

Na tiskové konferenci, která u příležitosti znovuotevření Mánesa proběhla, odmítl čerstvý předseda správní rady Petr Kuthan průběh volby dále komentovat. Veřejnosti tak zůstává zatím skryto, kdo všechno do rady vlastně kandidoval. Jména a životopisy kandidátů nadace slibuje zveřejnit

později. Podle nadačních statut „členy správní rady navrhují autoři děl výtvarného umění, sdružení výtvarných umělců mající právní subjektivitu, případně skupiny těchto sdružení“. Právě tohoto ustanovení využil loni vzniklý umělecký spolek Skutek a nominoval do rady stínové radní z iniciativy Mánes umělcům (Rostislava Koryčánka, Isabelu Grosseovou, Marcela Fišera, Jiřího Thýna, Johanu Lomovou). Nikdo z nich ovšem do rady zvolen nebyl. „Nominace jsme chápali jako šanci nadaci otevřít se umělecké scéně. Nepředpokládali jsme sice velký úspěch, ale výsledku rozumíme jako výrazu přetrvávající neochoty komunikovat a vyrovnávat se s kritickými názory,“ komentoval výsledek předseda Skutku Jiří Ptáček.

Stínovou radu Mánesa zvolili zástupci výtvarné obce v otevřených volbách loni v květnu. Zorganizovala je iniciativa Mánes umělcům, jež před tím během dvoudenní symbolické okupace výstavní síně na vltavském nábřeží upozornila na neprůhlednost činnosti Nadace českého výtvarného umění. Velký otazník visel (a visí) nad rekonstrukcí budovy, kterou si pro své účely na konci 20. let postavil SVU Mánes (její celková cena se nakonec se podle Kuthana vyšplhala na 160 milionů korun). Aby ji mohla nadace financovat, vyčlenila budovu v centru Prahy z nadačního majetku a převedla ji na nově zřízenou společnost Apella fine arts, která ji následně použila jako záruku na potřebný bankovní úvěr.

Právě úvěr se ukazuje být koulí na noze znesnadňující smysluplný provoz výstavní síně. Jejím hlavním posláním se zdá být generování zisku (Kuthan odhaduje měsíční splátky od nového roku na 700 až 800 tisíc korun). Malou ochutnávku budoucí programové náplně Mánesa představovala česká premiéra vozu Ferrari California T, která byla na začátku května vůbec první akcí v nově zrekonstruované budově. To, že Mánes bude muset vydělávat peníze, ostatně nynější předseda správní rady Kuthan nijak zvlášť netají. „Abychom tu mohli pořádat nezávislé výstavní projekty, tak je budeme muset prokládat opravdu značně komerčními pronájmy nebo komerční spoluprací,“ prohlásil letos v únoru v Českému rozhlasu. „Prostě proto, abychom z této budovy mohli získat maximální finanční prostředky právě k splácení tohoto úvěru,“ dodal. Otázka ovšem je, co si představit v rubrice nezávislé výstavní projekty, tak jak ji chápe vedení Nadace českého výtvarného umění. Standardnímu provozu výstavní instituce je každopádně Mánes zatím hodně vzdálen. Výstavní program nejkuli náznak nějaké dramaturgické koncepce galerie zatím neexistuje. Kurátora přitom nadace ani zaměstnat neplánuje a nehodlá ani zřídit výstavní radu, ta by totiž podle Pera Kuthana mohla vést jedině k zpronevěře finančních prostředků. Na tiskové konferenci padla rovněž otázka, proč právě zahájená výstava Ivana Steigera trvá pouze měsíc. Takováto výstavní perioda je v Mánesu tradicí, neváhal s odpovědí Kuthan. Reagoval ovšem také umělec sám - výstavu by si prý dokázal představit delší, na delší pronájem ovšem nemá peníze.

Nový Mánes stojí 800 tisíc měsíčně. Co se tam bude dít?

**30.5.2014 / echo24.cz / str. 00 / Panorama, Galerie, Krátké zprávy
Lukáš Růžička**

Na jednom z kreslených vtipů Ivana Steigera sedí spokojený chlapík před svým (možná čerstvě zrekonstruovaným) domkem a přes dokonale posekaný trávník hledí do dále. Divák ale pozoruje, že pod upravenou plochou je ve skutečnosti obří jáma na harampádí, aniž by chlapíkovi navršené problémy překážely ve výhledu. Výjev mimoděk evokuje situaci výstavní síně Mánes, která se po dvouleté rekonstrukci částečně otevírá právě retrospektivou karikaturisty a malíře Steigera.

Na jednom z kreslených vtipů Ivana Steigera sedí spokojený chlapík před svým (možná čerstvě zrekonstruovaným) domkem a přes dokonale posekaný trávník hledí do dále. Divák ale pozoruje, že pod upravenou plochou je ve skutečnosti obří jáma na harampádí, aniž by chlapíkovi navršené problémy překážely ve výhledu. Výjev mimoděk evokuje situaci výstavní síně Mánes, která se po

dvouleté rekonstrukci částečně otevírá právě retrospektivou karikaturisty a malíře Steigera.

Oprava a modernizace slavné funkcionalistické památky na Rašínově nábřeží v Praze stála 160 milionů korun. S pomocí dobových fotografií se oživily luxfery a terasa připomínající palubu parníku, opravila se oprýskaná omítka, celá budova je osazena technologickými vnitřnostmi, které zajistí bezpečnost i klima pro vystavovaná díla. Naopak jsou pryč některé prvky, které se postupem času vzdalovaly původní vizi architekta Otakara Novotného.

Otázkou zůstává, kolik výstav se v Mánesu vlastně bude konat, do jaké míry budova nad Vltavou poslouží umění a do jaké komerčním zájmům. To děsí část umělecké obce, která založila výzvu Mánes umělcům, do níž se zapojili mimo jiné Milena Bartlová, Tomáš Císařovský, Kryštof Kintera, Eva Kořátková, Dominik Lang, Vladimír 518 nebo Jiří Thýn. Gastronomie zaplatí umění

Mánes patří Nadaci českého výtvarného umění, která pronajme kanceláře v prvním patře, bistro, kavárnu a francouzskou restauraci s výhledem na řeku a vysoký strop, který kdysi zdobil štětec Emila Filly. V samotném výstavním sále se má střídát umění a „komerční akce z oblasti kultury“, předseda nadace Petr Kuthan zatím neprozradil, jaké jsou konkrétní plány. Zmínil jen to, že i automobil BMW podle něj může být kusem krásného umění. A už v prvním květnovém týdnu měl v galerii premiéru kabriolet od Ferrari.

Nadace celý objekt převedla na firmu, kterou sama založila, aby se s ním dalo ručit při úvěru, z něhož se rekonstrukce financuje. Měsíční splátka se podle Kuthana pohybuje v rozmezí 700 až 800 tisíc korun. Návštěva galerie bude stát 120 korun, snížené vstupné je 90 korun, každou středu od 17 do 20 hodin bude vstup zdarma pro všechny. Provoz a splátky tak mají financovat hlavně pronájmy a gastronomická zařízení stejně jako v minulosti Mánesu, který byl zadlužený v podstatě od svého vzniku.

Podle nadace má Mánes navazovat na předválečnou tradici, kdy sloužil nejen výstavám, ale i společenským akcím nebo dobré gastronomii. Mánes ve své historii zažil autosalon i osmdesátiny prezidenta Masaryka. V minulosti byly součástí Mánesu také přednáškové místnosti, klubovna nebo zázemí pro publikační činnost. V současném Mánesu podobné prostory nejsou. Ne zvolíme vás, ale pojděte kandidovat

Na přelomu 20. a 30. let si budovu postavil ze svých prostředků Spolek výtvarných umělců Mánes, mezi jehož zakladateli byli Mikoláš Aleš nebo Luděk Marold. V roce 1956 komunisti spolek zrušili a místo něj dosadili Český fond výtvarných umění, který měl mimo jiné „příspěvat k rozvoji nového písemnictví a umění, sloužících výstavbě socialismu a kulturnímu povznesení lidu.“

Nadace českého výtvarného umění vznikla v roce 1994 jako Nadace Český fond umění a ze zákona se stala právním nástupcem komunistické organizace. Výzvě Mánes umělcům se nelíbí především neprůhlednost nadace a její správní rady a také to, že nereprezentuje a nepouští mezi sebe mladé umělce.

Nadace vždy kritiku odmítala a tvrdila, že kverulanti mají sami do nadace kandidovat prostřednictvím uměleckých spolků. Někteří z kritiků ze spolku Skutek do rady v minulých dnech kandidovali, ale žádný z nich zvolen nebyl. Zatím není zřejmé ani to, kdo zvolen byl, protože na internetové stránce nadace stále visí dřívější složení. K informaci se nedostali ani neúspěšní kandidáti.

Ukradli si ho sami

Neprůhledností kolem lukrativní nemovitosti, která je sama o sobě prosvětlená díky velkým oknům, bylo několik. Po revoluci se ozvalo dvacet původních členů Spolku výtvarných umělců Mánes s nárokem na restituci, ale soud jim nevyhověl. Nadace k tomu dnes na svém webu dodává: „Spolek Mánes nebyl obětí ohavné doby. Jeho členové byli – až na čestné výjimky – jejími aktivními spolutvůrci, mimo jiné prostřednictvím své mohutné účasti ve vedení nových ideových

i hospodářských oborových struktur, právě těch, které jejich následovníci dnes označují za bolševické a činí je odpovědnými za údajnou krivdu, jež prý byla na SVU Mánes spáchána. Spolek Mánes 'ukradl' svou budovu i svou identitu sám sobě.“

V roce 2009 časopis Týden upozornil na případ manažerky nadace Kláry Vomáčkové, která tehdejší ředitelku Dagmar Baběradovou upozornila, že hrozí nevýhodný pronájem galerie mediální agentuře. Následně Vomáčková dostala výpověď, i když nadace nakonec smlouvu nepodepsala. Baběradová později nedokázala říct, proč k podpisu nedošlo, každopádně Vomáčkové přišlo i trestní oznámení. Na její straně tehdy stála i organizace Transparency International.

Na začátku roku 2013 se spekovalo, že zájmy v Mánesu sleduje Martin Roman, tehdy předseda dozorčí rady ČEZ. Údajně byl připravený dát na rekonstrukci 100 milionů korun.

Dnes je Mánes ve zkušebním provozu, Steigerova retrospektiva potrvá pouze měsíc. Druhá kolaudace proběhne na přelomu srpna a září, až se bude moct zprovoznit francouzská restaurace.

<http://echo24.cz/a/wSiZ5>

Mánes znovu otevřel. Jeho správu dál obestírá mlha

28.5.2014 / magazin.aktualne.cz / str. 00 / Výtvarné umění

Pražskou výstavní síň Mánes otevřela po dvouleté rekonstrukci. Spravuje ji Nadaci českého výtvarného umění, která byla před časem terčem protestu umělců a nejasností kolem jejího vedení nezmizely.

Praha - Po dvouleté rekonstrukci ve středu částečně pro veřejnost otevře výstavní síň Mánes. První výstava, kterou významná památka pražského funkcionalismu hostí, je přehlídka kreslíře a karikaturisty Ivana Steigera. Restaurace ve spodních prostorech čeká na kolaudaci a měla by se otevřít v létě.

Mánes patří Nadaci českého výtvarného umění, která rekonstrukci platila a zůstal jí po ní dluh. Bude také sama dávat dohromady výstavní program. Podle vedení nadace mají o výstavu v tradičním pražském galerijním prostoru umělci zájem, bude ale prý nutné, aby se na jeho provozu například s podporou sponzorů finančně podíleli. Nadace prostory Mánesa také pronajímá pro čistě komerční účely.

V současné době se také mění správní rada nadace, kterou část výtvarné obce dlouhodobě kritizuje za to, že mimo jiné údajně špatně spravuje nadační majetek a nereprezentuje zájmy umělců. Nadace vždy kritiku odmítala s tím, že kverulanti mají sami do nadace kandidovat, nominovat své zástupce mohou umělecké spolky.

Někteří z kritiků prostřednictvím spolku Skutek do rady v minulých dnech kandidovali, ale žádný z nich zvolen nebyl. Kdo zvolen byl, není zatím zřejmé, na internetové stránce nadace je stále složení dřívější rady. Nedožvěděli se to ani neúspěšní kandidáti.

Budovu Mánesu na Masarykově nábřeží si v letech 1929 až 1930 postavil Spolek výtvarných umělců Mánes pro výstavy a jako své zázemí. Současná rekonstrukce tedy trvala dvakrát tak dlouho, jako stavba nové budovy. Stavba v podobě nízkého kvádru s velkými prosklenými plochami vznikla podle návrhu architekta Otakara Novotného, žáka Jana Kotěry.

Spolek Mánes budovu provozoval do roku 1956, kdy byl násilně rozpuštěn, a objekt převzal Český fond výtvarných umění. Spolek obnovený v roce 1990 pak usiloval o vrácení domu u soudu, avšak neuspěl. Dům dnes patří nadaci, již soudy uznaly jako právní nástupce fondu.

<http://magazin.aktualne.cz/kultura/umeni/manes-znovu-otevrel-jeho-spravu-dal-obestira-mlha/r~0fb8d35ae63e11e3b48f0025900fea04/>

Mánes je po rekonstrukci, kritici se do nadace nedostali

14.5.2014 / metro.cz / str. 00 / Metro / Události ČTK

Výstavní síň Mánes je po rekonstrukci, s otevřením celé budovy se čeká ještě na kolaudaci restaurace. „Otevřít veřejnosti by se Mánes měl v létě,“ řekla Dagmar Baběrádová, ředitelka Nadace českého výtvarného umění, která funkcionalistickou památku vlastní. V současné době se také mění správní rada nadace, kterou část výtvarné obce dlouhodobě kritizuje. Někteří z kritiků prostřednictvím spolku Skutek do rady kandidovali, ale žádný z nich zvolen nebyl.

Nadace čelí kritice za to, jakým způsobem spravuje svůj majetek. Podle těch, kdo vytvořili její stínovou správní radu, nadace nedostatečně zastupuje výtvarnou scénu a její správní rada není volena transparentně. Nadace výtky odmítá. Její předseda Petr Siegl, jemuž končí mandát, uváděl, že kritici mohou prostřednictvím spolku také do správní rady kandidovat. Tak se nyní stalo, ale žádný z pěti kandidátů spolku Skutek zvolen nebyl.

Umělci se hádají mezi sebou

Kdo zvolen byl, není zřejmé. Baběrádová řekla, že 20. května na prvním zasedání rady bude zvoleno její vedení; poté budou jména oznámena. S tím nesouhlasí předseda spolku Skutek Jiří Ptáček. „Jestliže spolky směly nominovat své kandidáty, mají také právo vědět, kdo byl nejlepší a uspěl. Je zřejmé, že se nadace neumí zbavit praktik utajování. Znovu se ukazuje, o jak netransparentní instituci se jedná,“ sdělil Ptáček.

Kandidáty spolku byli představitelé stínové rady, kterou loni zvolili podporovatelé iniciativy Mánes umělcům - umělkyně Isabela Grosseová, fotograf Jiří Thýn, historikové umění Johana Lomová a Marcel Fišer a historik architektury Rostislav Koryčánek. „Nezvolením ani jednoho z kandidátů nadace prokázala nezáměr o názory velké části umělců, kritiků a podporovatelů českého umění. NČVU se stává naprosto nevhodným reprezentantem české výtvarné obce,“ říká Koryčánek.

Výstavy na čas vystřídaly komerční akce

Stínová rada kritizovala i fakt, že nadace loni dočasně převedla budovu Mánesa na společnost Apella fine arts, kterou v roce 2009 sama založila. Převedení nadačního majetku byla podmínkou pro získání úvěru, který nadace chtěla na rekonstrukci Mánesa; kritici se obávali toho, že se nadace úmyslně zadlužuje se záměrem vyhlášení insolvenčního řízení. Nadace nyní říká, že budova Mánesa bude opět převedena na nadaci jako její majetek.

Zkolaudovaný hlavní sál nyní nadace krátkodobě pronajímá pro komerční účely, protože musí splácet rekonstrukci. Koncem dubna byla třeba v Mánesu módní přehlídka a počátkem května v něm byl předváděn vůz Ferrari California T. První, kdo bude mít v Mánesu po opravě výstavu, bude podle Baběrádové na konci května Ivan Steiger. Na kolaudaci ještě čeká restaurace. Siegl již dříve řekl, že o výstavu v tradičním pražském galerijním prostoru mají umělci zájem, bude ale podle něj nutné, aby se na jeho provozu například s podporou sponzorů finančně podíleli. Složení výstavního programu bude mít na starosti nadace.

http://www.metro.cz/manes-je-po-rekonstrukci-kritici-se-do-nadace-nedostali-pgv-/co-se-deje.aspx?c=A140514_151332_co-se-deje_rab